IQRO JURNALI , IQRO JOURNAL, ИКРО ЖУРНАЛИ
ISSN:2181-4341| wordlyknowledge.uz/index.php/iqro
Volume 22 Issue 01 IYUN 2026

TILSHUNOSLIKDA LINGVODMADANIY TADQIQNING AFZALLIKLARI

Marupova Gulnoz Umarjonovna
Buxoro davlat Universiteti 2 kurs tayanch doktoranti

Tilshunoslik — bu tilning tuzilishi, rivojlanishi va uning ijtimoiy kontekstdagi roli bilan shug'ullanuvchi fan. Lingvodmadaniy tadqiqotlar esa til va madaniyat o'rtasidagi munosabatlarni o'rganadi. Ushbu maqolada lingvodmadaniy tadqiqotning afzalliklari haqida so'z yuritamiz.

1. **Til va madaniyat o'rtasidagi bog'lanishni o'rganish**

Lingvodmadaniy tadqiqotlar til va madaniyatning bir-biriga ta'sirini aniqlashga yordam beradi. Til orqali madaniyatni, an'analarning uzluksizligini va odamlarning dunyoqarashini tushunish mumkin.

2. **Tilning ijtimoiy rolini aniqlash**

Tilshunoslikda lingvodmadaniy tadqiqotlar ijtimoiy munosabatlar, guruhlararo kommunikatsiya va identifikatsiya jarayonlarini o'rganishga imkon beradi. Bu, o'z navbatida, tilning ijtimoiy hayotdagi rolini yanada chuqurroq tushunishga yordam beradi.

3. **Madaniy merosni saqlash**

Lingvodmadaniy tadqiqotlar orqali milliy va hududiy madaniyatlarning o'ziga xos xususiyatlari o'rganiladi. Bu esa madaniy merosni saqlash va kelajak avlodlarga yetkazish uchun muhimdir.

4. **Kross-kultural tadqiqotlar**

Lingvodmadaniy tadqiqotlar turli xalqlar va madaniyatlar o'rtasidagi farqlarni aniqlashda yordam beradi. Bu, o'z navbatida, kross-kultural tadqiqotlar uchun muhim asos bo'lib xizmat qiladi.

5. **Til rivojlanishini tahlil qilish**

Lingvodmadaniy tadqiqotlar tilning rivojlanish jarayonlarini, yangi so'z va iboralar paydo bo'lishini, shuningdek, til o'zgarishlarini o'rganish imkonini beradi. Bu tilshunoslikning rivojlanishiga katta hissa qo'shadi.

Xulosa

Lingvodmadaniy tadqiqotlar tilshunoslikda muhim rol o'ynaydi. Ular til va madaniyat o'rtasidagi bog'lanishni ochib beradi, madaniy merosni saqlashga yordam beradi va kross-kultural tadqiqotlar uchun asos bo'lib xizmat qiladi. Tilshunoslikning bu sohasi, shuningdek, til rivojlanishini tahlil qilishda ham muhimdir.

Bunday tadqiqotlar orqali tilshunoslik fani yanada boyib, jamiyatimizni yanada chuqurroq tushunishga yordam beradi.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Benson, J. (1997). Language and Culture: An Introduction to Linguistic Anthropology. New York: Routledge.
2. Kramsch, C. (1998). Language and Culture. Oxford: Oxford University Press.
3. Sapir, E. (1921). Language: An Introduction to the Study of Speech. New York: Harcourt Brace.
4. Hymes, D. (1974). Foundations in Sociolinguistics: An Ethnographic Approach. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
5. Gumperz, J. J., & Hymes, D. (1972). Directions in Sociolinguistics: The Ethnography of Communication. New York: Holt, Rinehart and Winston.
6. Wierzbicka, A. (1996). Semantics: Primes and Universals. Oxford: Oxford University Press.
7. Duranti, A. (1997). Linguistic Anthropology. Cambridge: Cambridge University Press.